

APRŪPĒTĀJA PROFESIJAS STANDARTS

1. Profesijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis	
Aprūpētājs	Otrais profesionālās kvalifikācijas līmenis (2 .PKL) (atbilst trešajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim (3.LKI))
2. Profesionālās kvalifikācijas prasības	
Profesijas specializācijas: <i>Nav.</i>	
Saistītās profesijas, kvalifikācijas līmenis: <i>Nav.</i>	
3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu kopsavilkums	
<p>Aprūpētājs palīdz personām, kuras pašas vecuma vai veselības stāvokļa dēļ nevar vai kurām ir grūtības sevi aprūpēt, nodrošināt savas pamatvajadzības, saņemt nepieciešamos pakalpojumus, kā arī uzturēt klienta saistību ar apkārtējo vidi. Aprūpētājs ir nodarbināts klientu dzīves vietās un sociālo pakalpojumu sniedzēju institūcijās, kur klientu aprūpi veic atbilstoši aprūpes plānam, klienta individuālajām vajadzībām, attīstības līmenim, vecumam un sociālā darba speciālista norādījumiem.</p> <p>Aprūpētāja pienākumi un uzdevumi:</p> <p>3.1. Pamatvajadzību nodrošināšana atbilstoši klienta individuālajam aprūpes plānam, attīstības līmenim un vecumam un sociālā darba speciālistu norādījumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sagatavoties aprūpes procesa veikšanai; - palīdzēt klientam noģērbties un apģērbties; - nodrošināt šķidruma uzņemšanu mazkustīgiem klientiem un klientiem ar kognitīviem traucējumiem; - gatavot/sildīt ēdienu; - barot klientu; - asistēt veselības aprūpes speciālistam klienta barošanā ar zondi; - nodrošināt klientam pilnvērtīgu miegu un atpūtu; - nodrošināt klientam apstākļus urinācijas un defekācijas veikšanai; - veikt klienta izdalījumu savākšanu; - sniegt klientam empātisku, ētisku un psihoemocionālu atbalstu. <p>3.2. Higiēnas procedūru nodrošināšana atbilstoši klienta attīstības līmenim un vecumam:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sagatavoties klienta mazgāšanai; - sagatavoties ikdienas higiēnas procedūru veikšanai; - veikt klienta mutes dobuma kopšanu un zobu protēžu tīrīšanu; - veikt klienta sejas un galvas kopšanu; - kopt sejas apmatojumu;	

- veidot matu sakārtojumu;
- veikt galvas ādas kopšanu un matu mazgāšanu;
- mazgāt klienta ķermeni;
- veikt klienta muguras norīvēšanu;
- kopt klienta rokas un roku nagus;
- kopt klienta kājas un kāju nagus;
- veikt klienta starpenes aprūpi;
- veikt klienta ar inkontinenci aprūpi;
- veikt klienta ķermeņa veļas maiņu;
- veikt klienta gultas klāšanu un gultas veļas maiņu;
- pozicionēt klientu.

3.3. Individuālo vajadzību nodrošināšana atbilstoši klienta attīstības līmenim un vecumam:

- palīdzēt izklūt/iekļūt gultā, apsēsties, atgulties;
- palīdzēt klientam izmantot tehniskos palīg līdzekļus;
- palīdzēt klientam pārvietoties telpā un ārpus tās, izmantojot mobilitātes palīg līdzekļus;
- pavadīt klientu uz dažādiem pasākumiem vai klientam svarīgām vietām;
- dokumentēt klienta aprūpes gaitu un veselības stāvokļa izmaiņas;
- novērot klienta veselības stāvokli;
- sniegt atbalstu medikamentu uzņemšanā klientam;
- kopt/uzturēt klienta tehniskos palīg līdzekļus;
- veikt paliatīva klienta aprūpi;
- veikt klienta pēcnāves aprūpi savas kompetences ietvaros.

3.4. Ikdienas darbu veikšana mājas apstākļos un ārpus klienta mājokļa:

- pasūtīt laikrakstus, žurnālus;
- palīdzēt sagatavot korespondenci vai sūtījumu, sagatavojot to atbilstoši klienta norādījumiem;
- veikt klientam nepieciešamos pirkumus un to piegādi;
- sniegt atbalstu klientam mājdzīvnieku kopšanā;
- veikt dzīvojamo telpu, sanitāro mezglu un palīgtelpu uzkopšanu;
- veikt sadzīves atkritumu šķirošanu, iznešanu;
- nodrošināt klienta veļas tīrību un uzglabāšanu;
- mazgāt traukus/kopt virtuves inventāru un sadzīves tehniku;
- piegādāt telpās kurināmo un kurināt krāsnis;
- veikt ūdens piegādi telpās un izlietotā ūdens iznešanu;
- kopt klienta apavus;
- palīdzēt klientam sakārtot personīgās mantas;
- kopt istabas augus;
- veikt klienta ledusskapja atkausēšanu un mazgāšanu.

3.5. Dzīves kvalitātes uzturēšana:

- veicināt klienta dzīves aktivitātes;
- noskaidrot klienta apmierinātību ar sniegto pakalpojumu;
- atbalstīt klientu aktivitātēs, atpūtā un hobijs;
- veicināt klienta atbildību par līdzdarbību garīgajā, fiziskajā un sociālajā pašaprūpē.

3.6. Drošas vides veidošana/nodrošināšana pakalpojuma sniegšanas laikā:

- veikt telpu iekārtošanu klienta drošas vides veidošanai;
- veicināt elektroniskās uzraudzības pakalpojuma pieejamību;
- ievērot klienta tiesības un drošību aprūpes laikā;
- ievērot sociālās aprūpes iestādes higiēnas un pretepidēmiskā plāna režīmu.

3.7. Starppersonu un starpprofesionālās sadarbības veidošana klienta interesēs:

- sadarboties ar klienta atbalsta sistēmām – personām, iestādēm, speciālistiem un pakalpojumu sniedzējiem;
- sadarboties ar aprūpes procesā iesaistītajām pusēm;

- informēt klientu par aprūpes procesā iesaistīto speciālistu un citu pakalpojumu sniedzēju mērķiem un uzdevumiem;
- informēt klienta aprūpē iesaistītos piederīgos.

3.8. Pirmās palīdzības sniegšana:

- konstatēt veselības stāvokļa izmaiņas;
- sniegt pirmo palīdzību kompetences ietvaros.

3.9. Profesionālās darbības pamatprincipi, darba un vides aizsardzības prasības:

- ievērot darba drošības un vides aizsardzības prasības;
- ievērot darba tiesisko attiecību normas;
- ievērot sociālās un pilsoniskās atbildības principus;
- prast sazināties ar klientu viņam saprotamā veidā;
- plānot darba uzdevuma izpildi;
- ievērot profesionālās ētikas normas un pozitīvas komunikācijas principus;
- pilnveidot savu profesionālo kvalifikāciju.

**4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
4.1.	Sagatavoties aprūpes procesa veikšanai.	<p>Iepazīties ar klienta individuālo aprūpes plānu.</p> <p>Noskaidrot aprūpes darbības izpildes nosacījumus.</p> <p>Iepazīstināt klientu ar veicamajām aprūpes darbībām.</p> <p>Izvēlēties aprūpes veikšanai atbilstošu aprīkojumu.</p> <p>Pārbaudīt aprūpes veikšanai nepieciešamo tehnisko aprīkojumu un iekārtu tehnisko stāvokli.</p> <p>Pārbaudīt aprūpes līdzekļu pietiekamību, to derīguma termiņu.</p> <p>Sagatavot darba aizpildei nepieciešamos aprūpes līdzekļus.</p> <p>Racionāli izmantot tehnisko aprīkojumu un aprūpes līdzekļus.</p> <p>Saudzīgi izturēties pret darba rīkiem un tehnisko aprīkojumu.</p>	<p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Aprūpes plāna informācijas apstrāde. Aprūpes līmeņi. Tehniskā aprīkojuma veidi un pielietošana. Aprīkojuma veidi un pielietošana. Iekšējie un ārējie normatīvie akti sociālās aprūpes jomā.</p>	<p>Spēja sagatavoties aprūpes darba veikšanai, izvēloties piemērotus aprūpes līdzekļus, tehnisko aprīkojumu un iekārtas.</p> <p>Spēja sagatavot nepieciešamos resursus, aprīkojumu un tehniskos palīglikumus kvalitatīvai klienta aprūpes nodrošināšanai.</p>	3. LKI
4.2.	Palīdzēt klientam noģērbties un apģērbties.	<p>Identificēt klientu.</p> <p>Iepazīstināt klientu ar veicamo darbību.</p> <p>Novērtēt klienta spēju noģērbties, apģērbties.</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Tīrās un netīrās veļas plūsma.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Veļas uzglabāšanas noteikumi. Higiēnas prasības.</p>	Spēja palīdzēt klientam apģērbties vai noģērbties, ievērojot klienta individuālās vajadzības un funkcionālos traucējumus.	3. LKI

		Kopā ar klientu izvēlēties nepieciešamo apģērbu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Ģērbšanas tehnika. Infekciozās veļas dezinfekcija. Ergonomikas principi.		
		Noģērbt/apģērbt klientu atbilstoši klienta individuālajām vajadzībām.			
		Savākt klienta netīro veļu.			
4.3.	Nodrošināt šķidruma uzņemšanu mazkustīgiem klientiem un klientiem ar kognitīviem traucējumiem.	Novērtēt klienta spēju uzņemt nepieciešamo šķidruma daudzumu. Sagatavot (izmazgāt) šķidruma tvertni (krūzi, pudeli). Sagatavot klientam uzņemamo šķidrumu. Nodrošināt šķidruma uzņemšanu klientam. Dokumentēt uzņemtā šķidruma daudzumu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Gastrointestinālās sistēmas uzbūve, rīšanas reflekss. <u>Lietošanas līmenī:</u> Šķidruma uzņemšanas nepieciešamība, biežākās komplikācijas. Šķidruma uzņemšanas tehnika.	Spēja nodrošināt pietiekamu šķidruma uzņemšanu atbilstoši klienta veselības un fizioloģiskajam stāvoklim.	3. LKI
4.4.	Gatavot/sildīt ēdienu.	Novērtēt klienta spēju gatavot ēdienu. Noskaidrot klientam nozīmēto ārstniecisko diētu un klienta vēlmes. Sagatavot nepieciešamos produktus. Sagatavot nepieciešamo telpu, inventāru, aprīkojumu ēdiena gatavošanai. Sakārtot darba telpu, traukus, inventāru pēc ēdiena gatavošanas vai sildīšanas.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Pārtikas produktu uzglabāšanas noteikumi. Ārstniecisko diētu formas. Veselības diētas. Slimības, kurām nepieciešams ievērot diētu. <u>Lietošanas līmenī:</u> Ēdiena gatavošana.	Spēja pagatavot ēdienu klientam, ievērojot klientam nozīmēto ārstnieciskās diētas formu ēdiena pagatavošanai. Spēja ievērot veselīga ēdiena pagatavošanas pamatprincipus.	3. LKI
4.5.	Barot klientu.	Novērtēt klienta spēju patstāvīgi uzņemt ēdienu. Veicināt klienta līdzdalību ēdiena uzņemšanā.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Pārtikas produktu uzglabāšanas noteikumi. Veselības diētas. <u>Lietošanas līmenī:</u>	Spēja nodrošināt sabalansēta uztura uzņemšanu atbilstoši klienta veselības un fiziskajam stāvoklim, pielietojot klienta barošanas tehniku un speciālos traukus un galda piederumus barošanas nodrošināšanai klientam ar funkcionāliem vai kognitīviem	3. LKI

		Sagatavot nepieciešamo ēdienu vai produktus.	Barošanas tehnika. Speciālo trauku veidi un to lietošana. Galda piederumu veidi un to lietošana. Speciālais barošanas inventārs.	traucējumiem.	
		Sagatavot nepieciešamo telpu, inventāru, aprīkojumu klienta barošanai.			
		Sakārtot darba telpu, traukus, inventāru pēc klienta barošanas.			
4.6.	Asistēt veselības aprūpes speciālistam klienta barošanā ar zondi.	Sagatavot nepieciešamo inventāru un ēdienu.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Zondes ievadīšanas tehnika. <u>Izpratnes līmenī</u> Mākslīgās barošanas veidi. Biežākās komplikācijas klientiem ar zondi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Mākslīgās barošanas maisījumi, lietošana. Ēdiena pagatavošana ievadīšanai caur zondi. Zondes kopšana.	Spēja asistēt veselības aprūpes speciālistam klienta barošanā caur zondi. Spēja identificēt iespējamās komplikācijas, veicot klienta barošanu caur zondi.	3. LKI
		Pārbaudīt ievadāmā produkta temperatūru un konsistenci pirms barošanas.			
		Sagatavot zondi ēdiena ievadīšanai.			
		Kopt zondi pēc ēdiena ievadīšanas.			
		Utilizēt izmantoto zondes barošanas materiālu.			
4.7.	Nodrošināt klientam pilnvērtīgu miegu un atpūtu.	Veikt pasākumus miega pilnvērtīgai nodrošināšanai visu vecuma grupu klientiem.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Miega higiēna. Atpūtas režīms. Pretizgulējumu profilakse. <u>Lietošanas līmenī:</u> Klienta iekārtošana ērtā pozā pirms aizmigšanas. Dienas režīms, tā nodrošināšana. Tehnisko palīg līdzekļu veidi miega pilnvērtīgai nodrošināšanai.	Spēja veikt aprūpes darbības pilnvērtīga miega un atpūtas nodrošināšanai. Spēja motivēt klientu ievērot dienas režīmu.	3. LKI
		Veikt aprūpes darbības dienas režīma ievērošanai.			
		Veikt pasākumus klienta atpūtas nodrošināšanai.			
		Vēdināt telpu atbilstoši higiēnas prasībām (t.sk. pirms gulētiešanas).			
4.8.	Nodrošināt klientam apstākļus urinācijas un defekācijas veikšanai.	Novērtēt klienta vajadzību pēc urinācijas un defekācijas.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Izvadorgānu sistēmas, to funkcijas, patoloģijas.	Spēja veikt darbības klienta urinācijas un defekācijas nodrošināšanai.	3. LKI

		<p>Izvēlēties piemērotāko tualetes apmeklēšanas veidu atbilstoši klienta pārvietošanās spējām.</p> <p>Izvēlēties atbilstošo tehnisko palīg līdzekli un/vai inventāru.</p> <p>Sagatavot darba vietu higiēnas procesa nodrošināšanai.</p> <p>Palīdzēt vai veikt higiēnas procedūras klientam pēc izvadprocesa.</p> <p>Savākt klienta izdalījumus pēc izvadprocesa.</p> <p>Mazgāt/dezinficēt tualetes inventāru pēc atbrīvošanās no satura.</p> <p>Veikt pasākumus defekācijas procesa atvieglošanai un meteorisma novēršanai, atbilstoši ārstniecības personu norādījumiem.</p>	<p>Slimības, kuras ietekmē urinācijas un defekācijas procesus.</p> <p>Urīndzenošo medikamentu ietekme uz urīnizvadsistēmu.</p> <p>Vēdera izejas veicinošo medikamentu lietošana.</p> <p>Mazkustīgs dzīves veids un tā ietekme uz izvadorgānu sistēmām.</p> <p>Pārtikas produktu ietekme uz izvadorgānu sistēmām.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Klizmu veikšanas veidi un tehnika.</p> <p>Gāzu novades caurulītes pielietošana.</p> <p>Vēdera izejas veicināšanas veidi.</p> <p>Ārstniecisko augu ietekme uz izvadorgānu sistēmu.</p> <p>Tualetes inventārs, tā lietošana.</p> <p>Higiēnas preces, to lietošana.</p> <p>Tualetes inventāra dezinfekcijas līdzekļi, lietošana.</p> <p>Tualetes inventāra mazgāšanas līdzekļi, lietošana.</p>	<p>Spēja identificēt patoloģiskos procesus pēc urinācijas un defekācijas.</p> <p>Spēja identificēt urinācijas un defekācijas problēmas klientiem ar mazkustīgu dzīves veidu.</p>	
4.9.	Veikt klienta izdalījumu savākšanu.	<p>Veikt klienta novērošanu un viņa izdalījumu novērtēšanu.</p> <p>Izvēlēties nepieciešamo inventāru un aprīkojumu izdalījumu savākšanai.</p> <p>Izvēlēties nepieciešamos mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus.</p> <p>Izvēlēties higiēnas līdzekļus.</p> <p>Nodrošināt klienta ķermeņa higiēnu pēc izdalījumu savākšanas.</p> <p>Utilizēt klienta izdalījumus, izlietotos higiēnas un individuālos aizsardzības</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Klienta patoloģiskie stāvokļi un ar tiem saistītie izdalījumi.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Higiēnas prasības klientu aprūpē un apkārtējās vides uzturēšanā.</p> <p>Dezinfekcijas līdzekļu veidi un to lietošana.</p> <p>Drošības pasākumi klientu izdalījumu savākšanas laikā.</p> <p>Ārstnieciskie kosmētikas līdzekļu veidi un to lietošana.</p> <p>Klienta izdalījumu veidi un to utilizācijas iespējas.</p> <p>Infekciozās veļas dezinfekcija.</p> <p>Klientu izdalījumu savākšanas tehnika</p>	<p>Spēja veikt izdalījumu novērtēšanu saistībā ar klienta veselības pataloģijām.</p> <p>Spēja veikt klienta izdalījumu savākšanu atbilstoši izdalījumu veidam.</p> <p>Spēja veikt pasākumus infekciju izplatības mazināšanai vai novēršanai saistībā ar klienta izdalījumiem.</p>	3. LKI

		līdzekļus.	atbilstoši izdalījumu veidam. Baktericīdās lampas lietošana.		
4.10.	Sniegt klientam empātisku, ētisku un psihoemocionālu atbalstu.	Nodrošināt pozitīvu saskarsmi ar klientu aprūpes procesa laikā. Uzturēt drošu un sakārtotu vidi klienta labjūtas nodrošināšanai. Veikt darbības klienta psihoemocionālā un psihosociālā atbalsta sniegšanai un neatkarības saglabāšanai. Sniegt klientam atbalstu esošā veselības stāvokļa uzturēšanai un dzīves kvalitātes nodrošināšanai.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Personības attīstības psiholoģija. Vispārējās psiholoģijas pamati. <u>Izpratnes līmenī:</u> Profesionālā un vispārējā ētika. Saskarsmes psiholoģija. Pozitīvas saskarsmes veidošana. <u>Lietošanas līmenī:</u> Komforta un higiēnas prasību nodrošināšana klientam. Psihosociālā atbalsta sniegšana.	Spēja sniegt klientam psihoemocionālu un psihosociālu atbalstu.	3. LKI
4.11.	Sagatavoties klienta mazgāšanai.	Izvēlēties optimālo klienta mazgāšanas veidu. Sagatavot nepieciešamo telpu, aprīkojumu u.c. klienta mazgāšanas veikšanai. Izvēlēties nepieciešamos mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus. Novērtēt klienta veselības stāvokli un sadarbības iespējas. Sagatavot klientu mazgāšanai, pielietojot nepieciešamos tehniskos palīg līdzekļus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Higiēnas prasības. Cilvēka ķermeņa ārējie parazīti un to iznīdēšana. Klienta individuālais aprūpes plāns. Starppersonu komunikācija. Drošības pasākumi veicot klienta mazgāšanu. Klienta mazgāšanas aprīkojuma lietošana.	Spēja novērtēt klienta līdzdarbības iespējas mazgāšanās veikšanai. Spēja nodrošināt klienta mazgāšanu, ievērojot klienta individuālās vajadzības un klienta drošību.	3. LKI
4.12.	Sagatavoties ikdienas higiēnas procedūru veikšanai.	Sagatavot nepieciešamo telpu, aprīkojumu u.c. higiēnas procedūras veikšanai. Izvēlēties nepieciešamos mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus higiēnas procedūras nodrošināšanai. Novērtēt klienta līdzdarbības iespējas higiēnas procedūras veikšanā.		Spēja sagatavot aprīkojumu un telpu klienta higiēnas procedūru veikšanai. Spēja novērtēt klienta sadarbības spējas higiēnas procedūru nodrošināšanas laikā. Spēja pielietot inventāru klienta higiēnas procedūru nodrošināšanai.	3. LKI

		Sagatavot klientu higiēnas procedūras veikšanai, pielietojot nepieciešamo inventāru.			
4.13.	Veikt klienta mutes dobuma kopšanu un zobu protēžu tīrīšanu.	Novērtēt klienta spēju veikt mutes dobuma kopšanu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Mutes dobuma uzbūve un funkcijas. Mutes dobuma patoloģijas. Funkcionālo ratu veidi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Zobu tīrīšanas līdzekļi, pielietošana. Zobu protēžu kopšanas līdzekļi, pielietošana. Mutes dobuma, zobu un zobu protēžu tīrīšanas/kopšanas tehnika. Higiēnas preču veidi mutes dobuma kopšanai. Mazgāšanas līdzekļi.	Spēja veikt klienta mutes dobuma kopšanu, pielietojot mutes dobuma kopšanas līdzekļus. Spēja veikt klienta zobu un zobu protēžu tīrīšanu, pielietojot zobu un zobu protēžu tīrīšanas līdzekļus.	3. LKI
		Sagatavot aprīkojumu klienta mutes dobuma kopšanai un zobu tīrīšanai.			
		Sagatavot aprīkojumu klienta zobu protēžu kopšanai.			
4.14.	Veikt klienta sejas un galvas kopšanu.	Novērtēt klienta spēju veikt sejas un galvas kopšanu.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Ādas uzbūve. <u>Izpratnes līmenī:</u> Acu, ausu un deguna uzbūve, funkcijas. Ādas tipi. Ādas patoloģijas. Ausu, acu un deguna patoloģijas. <u>Lietošanas līmenī:</u> Ādas kopšana. Kosmētisko līdzekļu veidi un lietošana. Sejas (acu, ausu un deguna) kopšanas tehnika. Medikamentu lietošanas veidi sejas un galvas kopšanā.	Spēja veikt klienta sejas (acu, ausu un deguna) ikdienas kopšanu, lietojot atbilstošus higiēnas un kosmētikas līdzekļus, kā arī medikamentus.	3. LKI
		Sagatavot aprīkojumu klienta sejas un galvas kopšanai.			
		Tīrīt acis un ausis.			
		Kopt deguna dobumu.			
		Mazgāt seju.			
		Uzklāt kosmētiskos līdzekļus.			
		Palīdzēt lietot nozīmētos medikamentus sejas ārstēšanai.			
4.15.	Kopt sejas apmatojumu.	Novērtēt klienta spēju veikt sejas apmatojuma kopšanu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Bārdas skūšanas tehnika.	Spēja veikt klienta sejas apmatojuma kopšanu, pielietojot nepieciešamos	3. LKI

		Informēt klientu par sejas apmatojuma kopšanu.	Higiēnas līdzekļu veidi un lietošana sejas apmatojuma kopšanai. Kosmētiskie līdzekļi sejas apmatojuma kopšanai. Parfīmērijas līdzekļi sejas apmatojuma kopšanai.	instrumentus un materiālus atbilstoši darba aizsardzības prasībām.	
		Sagatavot aprīkojumu klienta sejas apmatojuma kopšanai.			
		Veikt sejas apmatojuma kopšanu (skūt, griezt, depilēt, ķemmēt, krāsot u.c.).			
		Lietot kosmētiskos līdzekļus sejas apmatojuma kopšanai.			
4.16.	Veidot matu sakārtojumu	Novērtēt klienta spēju veikt matu sakārtošanu.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Matu uzbūve un struktūra. Matu patoloģijas. <u>Izpratnes līmenī:</u> Matu un galvas ādas biežākās slimības. Aprīkojums matu sakārtošanai. <u>Lietošanas līmenī:</u> Matu sakārtošanas tehnika. Kosmētikas līdzekļi matu sakārtošanai.	Spēja veikt klienta ikdienas matu sakārtojumu, lietojot atbilstošu aprīkojumu un kosmētikas līdzekļus.	3. LKI
		Sagatavot aprīkojumu klienta matu sakārtošanai.			
		Novērtēt klienta matus un galvas ādas stāvokli.			
		Veikt matu sakārtošanu.			
		Lietot matu kopšanas līdzekļus.			
4.17.	Veikt galvas ādas kopšanu un matu mazgāšanu.	Novērtēt klienta spēju veikt matu mazgāšanu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Klienta matu un galvas ādas biežākās slimības. <u>Lietošanas līmenī:</u> Matu mazgāšanas tehnika (atbilstoši matu mazgāšanas veidam). Kosmētikas līdzekļi matu mazgāšanai. Ārstnieciskie līdzekļi galvas ādai un matiem. Aprīkojums matu mazgāšanai. Drošības pasākumi matu mazgāšanas laikā. Matu mazgāšanas alternatīvo līdzekļu	Spēja veikt galvas ādas kopšanu un matu mazgāšanu atbilstoši klienta veselības stāvoklim un sadarbošanās spējām. Spēja lietot matu mazgāšanas inventāru, mazgāšanas līdzekļus, kosmētiku atbilstoši matu mazgāšanas veidam un klienta individuālajām vajadzībām.	3. LKI
		Novērtēt klienta galvas ādas un matu stāvokli.			
		Sagatavot aprīkojumu klienta matu mazgāšanai.			
		Mazgāt matus (dušā, vannā, gultā).			
		Lietot aprīkojumu atbilstoši matu mazgāšanas veidam.			

		<p>Lietot alternatīvus līdzekļus matu mazgāšanai (cepure, piepūšamā vanniņa u.c.).</p> <p>Lietot kosmētiskos līdzekļus matu mazgāšanai.</p> <p>Apstrādāt klienta galvas ādu un matus pedikulozes gadījumā.</p> <p>Lietot ārstnieciskos līdzekļus galvas ādas un matu apstrādei.</p> <p>Sakārtot darba vietu pēc klienta matu mazgāšanas.</p> <p>Žāvēt matus pēc mazgāšanas.</p>	veidi.		
4.18.	Mazgāt klienta ķermeni.	<p>Novērtēt klienta sadarbošanās spējas mazgāšanas procesā.</p> <p>Nodrošināt klientam intimitāti mazgāšanas laikā.</p> <p>Novērtēt klienta ādas stāvokļa izmaiņas.</p> <p>Izvēlēties optimālo mazgāšanas veidu (dušā, vannā, gultā).</p> <p>Lietot tehniskos palīg līdzekļus klienta mazgāšanai.</p> <p>Lietot aprīkojumu atbilstoši klienta mazgāšanas veidam.</p> <p>Lietot alternatīvus līdzekļus klienta ķermeņa mazgāšanai.</p> <p>Lietot kosmētiskos līdzekļus klienta ķermeņa mazgāšanai.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Ādas uzbūve. Cilvēka ķermeņa uzbūve. Biežākās ādas slimības.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Izgulējumu cēloņi un profilakse. Mazgāšanas tehnika (atbilstoši mazgāšanas veidam). Kosmētikas līdzekļi klienta mazgāšanai. Ārstnieciskie līdzekļi ādas apstrādei. Ādas kopšanas kosmētiskie līdzekļi pēc mazgāšanas. Aprīkojums mazgāšanai. Drošības pasākumi mazgāšanas laikā. Vitālo rādītāju ietekmējošie faktori.</p>	<p>Spēja novērtēt klienta līdzdarbību mazgāšanas procesā.</p> <p>Spēja izvēlēties klienta mazgāšanas veidu atbilstoši klienta veselības stāvoklim un sadarbošanās spējām.</p> <p>Spēja nodrošināt klienta mazgāšanu, ievērojot klienta individuālās vajadzības, ādas īpatnības un klienta drošību.</p>	3. LKI

		Apstrādāt klienta ādu kašķa gadījumā.			
		Lietot ārstnieciskos līdzekļus ādas apstrādei.			
		Lietot ādas kosmētiskos līdzekļus.			
		Sakārtot darba vietu pēc klienta mazgāšanas.			
4.19.	Veikt klienta muguras norīvēšanu.	Nodrošināt klientam intimitāti muguras noberšanas laikā.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Ādas uzbūve. Ādas fizioloģija un tās izmaiņas saistībā ar vecumu. Sirds asinsrites sistēma. Akūtas un hroniskas sirds asinsvadu sistēmas slimības.	Spēja lietot masāžas tehnikas pamatelementus klienta asinsrites uzlabošanai higiēnas procedūru veikšanas laikā. Spēja novērtēt klienta veselības stāvokli pirms un pēc masāžas pamatelementu lietošanas.	3. LKI
		Novērtēt klienta vitālos rādītājus pirms muguras noberšanas.			
		Veikt relaksējošas, masējošas kustības muguras noberšanai.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Masāžas tehnikas pamatelementi. Masāžas indikācijas un kontrindikācijas.		
		Uzvilkt klientam tīru ķermeņa veļu pēc muguras noberšanas.			
4.20.	Kopt klienta rokas un roku nagus.	Novērtēt klienta roku un roku nagu kopšanas nepieciešamību.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Nagu uzbūve. Vesela āda un nagi, izmaiņas tajās.	Spēja veikt klienta roku ādas un roku nagu kopšanu, lietojot atbilstošus ārstniecības un kosmētikas līdzekļus roku un roku nagu kopšanai. Spēja novērtēt roku nagu patoloģiskos stāvokļus.	3. LKI
		Novērtēt klienta sadarbošanās spējas roku un roku nagu kopšanas procesā.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Roku mazgāšanas un nagu kopšanas tehnika. Kosmētikas līdzekļi roku nagu kopšanai. Ārstnieciskie līdzekļi roku nagu kopšanai. Aprīkojums roku mazgāšanai un roku nagu kopšanai. Drošības pasākumi roku nagu kopšanas laikā.		
		Novērtēt klienta roku ādu.			
		Novērtēt klienta roku un roku nagu stāvokļa izmaiņas.			
		Lietot aprīkojumu roku ādas un roku nagu kopšanai.			
		Nogriezt roku nagus.			

		Lietot kosmētiskos un ārstnieciskos līdzekļus roku un roku nagu kopšanai.			
		Sakārtot darba vietu pēc roku un roku nagu kopšanas.			
4.21.	Kopt klienta kājas un kāju nagus.	Novērtēt klienta spēju kopt pēdas un kāju nagus.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Kāju mazgāšanas un nagu kopšanas tehnika. Pēdu un kājas īkšķu deformācija un infekcijas slimības. <u>Lietošanas līmenī:</u> Slimības, kuras ietekmē pēdu un kāju veselumu. Kosmētikas līdzekļi kāju nagu kopšanai. Ārstnieciskie līdzekļi kāju nagu kopšanai. Aprīkojums kāju mazgāšanai un nagu kopšanai. Drošības pasākumi kāju nagu kopšanas laikā.	Spēja veikt klienta kāju un nagu kopšanu, lietojot atbilstošus ārstniecības un kosmētikas līdzekļus kāju un nagu kopšanai. Spēja novērtēt kāju nagu patoloģiskos stāvokļus. Spēja lietot kāju un nagu kopšanas tehniku atbilstoši klienta sadarbšanās spējām, veselības stāvoklim.	3. LKI
		Novērtēt klienta sadarbšanās spējas kāju un kāju nagu kopšanas procesā.			
		Novērtēt klienta kāju ādas un kāju nagu stāvokļa izmaiņas.			
		Sadarboties ar podologu, pēc nepieciešamības.			
		Lietot aprīkojumu kāju un kāju nagu kopšanai.			
		Nogriezt kāju nagus.			
		Lietot kosmētiskos un ārstnieciskos līdzekļus kāju un kāju nagu kopšanai.			
		Sakārtot darba vietu pēc kāju un kāju nagu kopšanas.			
4.22.	Veikt klienta starpenes aprūpi.	Novērtēt klienta sadarbšanās spējas starpenes aprūpes procesā.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Sievietes uroģenitālā un reproduktīvā sistēma. Vīrieša uroģenitālā un reproduktīvā sistēma. Uroģenitālas un reproduktīvās sistēmas slimības. <u>Lietošanas līmenī:</u> Aprīkojums klienta starpenes aprūpei. Drošības pasākumi starpenes aprūpes	Spēja veikt klienta starpenes aprūpi, pielietojot aprīkojumu un tehniskos palīg līdzekļus atbilstoši klienta aprūpes līmenim.	3. LKI
		Nodrošināt klientam intimitāti starpenes aprūpes laikā.			
		Novērtēt klienta ādas stāvokli ap dzimumorgāniem.			
		Lietot tehniskos palīg līdzekļus klienta starpenes aprūpes laikā.			

		Lietot aprīkojumu klienta starpenes aprūpei.	laikā. Higiēnas līdzekļi klienta starpenes aprūpei. Klienta starpenes aprūpes tehnika.			
		Lietot alternatīvus līdzekļus klienta starpenes aprūpei.				
		Lietot starpenes aprūpei paredzētos mazgāšanas līdzekļus.				
		Lietot ādas kosmētikas un mīkstinošos līdzekļus.				
		Lietot aprīkojuma mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus.				
4.23.	Veikt klienta ar inkontinenci aprūpi.	Novērtēt klienta ar inkontinenci sadarbošanās spējas aprūpes procesā.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Inkontinenci izraisošās slimības. Ādas slimības. <u>Lietošanas līmenī:</u> Inkontinences izraisītās komplikācijas. Izgulējumi. Drošības pasākumi klienta ar inkontinenci aprūpes laikā. Tehniskie palīg līdzekļi klienta ar inkontinenci aprūpes laikā. Ādas kopšanas līdzekļi. Kosmētiskie līdzekļi klienta ar inkontinenci aprūpei. Klienta ar inkontinenci aprūpes tehnika. Izlietoto inkontinences materiālu savākšana. Izlietoto inkontinences materiālu utilizācija.	Spēja veikt klienta ar inkontinenci aprūpi, lietojot inkontinences higiēnas aprīkojumu, mazgāšanas un kosmētiskos līdzekļus. Spēja nodrošināt higiēnas procedūras klientam ar inkontinenci. Spēja noteikt un iespēju robežās novērst vai mazināt inkontinences izraisītās komplikācijas.	3. LKI	
		Nodrošināt klientam intimitāti.				
		Novērtēt klienta ādas stāvokļa izmaiņas un komplikācijas (iekaisums, apsārtums u.c.).				
		Lietot aprīkojumu klienta ar inkontinenci aprūpei.				
		Lietot tehniskos palīg līdzekļus klienta ar inkontinenci aprūpē.				
		Apmazgāt klientu ar inkontinenci.				
		Lietot inkontinences higiēnas līdzekļus.				
		Savākt izlietotos inkontinences higiēnas līdzekļus.				
		Utilizēt izlietotos inkontinences higiēnas līdzekļus.				

		Novērtēt klientu pēc inkontinences līdzekļu nomaiņas.			
		Veikt pasākumus klienta ādas profilaksei un komplikāciju novēršanai.			
4.24.	Veikt klienta ķermeņa veļas maiņu.	Novērtēt klienta sadarbības iespējas veikt ķermeņa veļas maiņu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Tīrās un netīrās veļas plūsmā. Klienta ķermeņa veļas maiņas tehnika. Infekciozās veļas dezinfekcija. Infekciozās veļas savākšanas specifika. Drošības pasākumi klienta ķermeņa veļas maiņas laikā.	Spēja nodrošināt klienta ķermeņa veļas maiņu atbilstoši klienta individuālajām vajadzībām un pašaprūpes līmenim. Spēja nodrošināt pasākumus infekciju izplatības kontrolei infekciozas veļas savākšanas laikā.	3. LKI
	Nodrošināt klientam intimitāti ķermeņa veļas maiņas laikā.				
	Veikt klienta pakāpenisku ķermeņa veļas maiņu.				
	Savākt netīro klienta ķermeņa veļu speciālā netīrās veļas tvertnē vai veļas grozā.				
	Veikt pasākumus infekciozās veļas savākšanā un apstrādē.				
4.25.	Veikt klienta gultas klāšanu un gultas veļas maiņu.	Sagatavot klienta tīro gultas veļu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Gultas veļas maiņas tehnika. Gultas veļas maiņas secība. Gultas klāšanas tehnika. Drošības pasākumi klienta gultasveļas maiņas un gultas klāšanas laikā.	Spēja veikt klienta gultas klāšanu un gultas veļas maiņu, lietojot atbilstošu tehniku "aizņemtās gultas" un "neaizņemtās gultas" klāšanā.	3. LKI
	Novērtēt klienta sadarbības spējas veikt gultas klāšanu un gultas veļas maiņu.				
	Izmantot tehniskos palīg līdzekļus un inventāru gultas veļas maiņas, "aizņemtās gultas" un "neaizņemtās gultas" klāšanas laikā.				
	Klāt klienta gultu ar tehnisko palīg līdzekļu un inventāra palīdzību.				
	Savākt netīro klienta gultas veļu speciālā netīrās veļas tvertnē vai veļas grozā.				
4.26.	Pozicionēt klientu.	Novērtēt klienta spējas veikt aktivitātes un ķermeņa pozicionēšanu.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Ķermeņa – muskuļu sistēma.	Spēja veikt klienta pozicionēšanu, pielietojot tehniskos palīg līdzekļus un	3. LKI

		<p>Sagatavot aprīkojumu klienta pozicionēšanai atbilstoši aprūpes plānam.</p> <p>Lietot dezinfekcijas līdzekļus pozicionēšanas aprīkojuma dezinfekcijai.</p> <p>Lietot tehniskos palīg līdzekļus klienta pozicionēšanai.</p> <p>Saglabāt ādas veselumu pozicionēšanas laikā.</p> <p>Iekārtot klientu viņam ērtā stāvoklī pozicionēšanas laikā.</p> <p>Veikt pasākumus izgulējuma profilaksei.</p>	<p>Asinsrites sistēma. Audu un šūnu uzbūve.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u> Audu un šūnu patoloģiskie stāvokļi. Kustību pozitīvā ietekme uz organismu. Kustību nozīme dažādās vecuma grupās. Ergonomikas principi, pozicionējot klientu.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Klienta pozicionēšanas tehnika. Mazkustīgs dzīves veids, tā ietekme uz organismu. Izgulējumu profilakse.</p>	<p>aprīkojumu pozicionēšanas laikā, kā arī ievērojot ergonomikas pamatprincipus.</p> <p>Spēja nodrošināt klienta komfortu un drošību pozicionēšanas laikā.</p> <p>Spēja pielietot pozicionēšanas tehniku izgulējumu profilakses nodrošināšanai.</p>	
4.27.	Palīdzēt izkļūt/iekļūt gultā, apsēsties, atgulties.	<p>Novērtēt klienta spējas iekļūt gultā, izkļūt no gultas, apsēsties, apgulties.</p> <p>Dot klientam konkrētas norādes par pārvietošanu un klienta līdzdarbību.</p> <p>Pārvietot klientu.</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u> Klientu motivēšanas metodes.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Tehnisko palīg līdzekļu veidi. Tehnisko palīg līdzekļu lietošanas noteikumi. Ergonomikas principi, pārvietojot klientu.</p>	<p>Spēja veikt klienta pārvietošanu, pielietojot tehniskos palīg līdzekļus, ievērojot ergonomikas pamatprincipus.</p>	3. LKI
4.28.	Palīdzēt klientam izmantot tehniskos palīg līdzekļus.	<p>Novērtēt klienta spējas izmantot tehniskos palīg līdzekļus aprūpes nodrošināšanas laikā.</p> <p>Informēt klientu par tehnisko palīg līdzekļu lietošanas noteikumiem.</p> <p>Iesaistīt un iedrošināt klientu tehnisko palīg līdzekļu lietošanā.</p>		<p>Spēja nodrošināt klienta drošību tehnisko palīg līdzekļu izmantošanas laikā.</p> <p>Spēja izvēlēties un lietot atbilstošus tehniskos palīg līdzekļus klientam piemērotākos un atbilstošākos tehniskos palīg līdzekļus, ievērojot klienta drošību.</p>	3. LKI
4.29.	Palīdzēt klientam pārvietoties telpā un ārpus tās, izmantojot mobilitātes palīg līdzekļus.	<p>Novērtēt klienta spējas pārvietoties telpā un ārpus tās, izmantojot atbilstošu mobilitātes palīg līdzekli.</p> <p>Informēt klientu par mobilitātes palīg līdzekļu veidiem un lietošanas</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Drošas pārvietošanās noteikumi.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Klientu pārvietošanas tehnisko</p>	<p>Spēja palīdzēt klientam pārvietoties telpā un ārpus tās.</p> <p>Spēja sniegt klientam atbalstu un drošības sajūtu pārvietošanās laikā.</p>	3. LKI

		noteikumiem.	palīg līdzekļu un inventāra veidi, to lietošana. Ergonomikas principi klienta pārvietošanas laikā. Drošības pasākumi klienta pārvietošanas laikā. Drošas vides pamatprincipi telpā un ārpus tās.		
		Izvēlēties klienta spējām atbilstošo mobilitātes palīg līdzekli konkrētajā situācijā.			
		Izvēlēties un lietot klientam laika apstākļiem atbilstošu apģērbu un apavus.			
		Nodrošināt klientam drošu vidi.			
		Veikt drošības pasākumus klienta pārvietošanas laikā.			
		Ievērot ergonomikas pamatprincipus klienta pārvietošanas laikā.			
		Veikt mobilitātes palīg līdzekļu mazgāšanu un dezinfekciju atbilstoši lietošanas instrukcijai.			
4.30.	Pavadīt klientu uz dažādiem pasākumiem vai klientam svarīgām vietām.	Novērtēt klienta spējas pārvietoties telpā un ārpus tās, atbilstoši drošības pasākumiem.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Klientu pārvietošanas tehnisko palīg līdzekļu un inventāra veidi, to lietošana. Ergonomikas principi klienta pārvietošanas laikā. Drošības pasākumi klienta pārvietošanas laikā. Drošas vides pamatprincipi telpā un ārpus tās.	Spēja apzināt klienta vajadzības pēc sabiedriskās dzīves. Spēja nodrošināt pasākumu apmeklēšanu, ievērojot klienta drošību. Spēja izvērtēt vides pieejamības iespējas pirms pasākumu apmeklēšanas.	3. LKI
		Apzināt vides pieejamību – pirms pasākuma vai izvēlēta mērķa apmeklējuma.			
		Izvēlēties klienta spējām un vides pieejamībai atbilstošo tehnisko palīg līdzekli.			
		Noskaidrot klienta intereses un piemeklēt aktivitātes atbilstoši klienta interesēm.			
		Motivēt klientu saglabāt hobijus un apmeklēt dažādus pasākumus.			
		Pavadīt klientu uz dažādiem pasākumiem vai klientam svarīgām vietām.			

		Atbalstīt klientu neierastā vidē.			
4.31.	Dokumentēt klienta aprūpes gaitu un veselības stāvokļa izmaiņas.	Izvēlēties atbilstošu dokumenta veidu darbības fiksēšanai.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Ar sociālo aprūpi saistītie normatīvie akti. Datora un biroja tehnikas darbības principi. Datoru drošības programmas. <u>Lietošanas līmenī:</u> Datorprasmes. Dokumentu sagatavošana. Dokumentu veidi darbību fiksēšanai. Profesionālās lietojumprogrammas. Datu aizsardzības prasības aprūpes procesā. Profesionālā terminoloģija valsts valodā. Informācijas tehnoloģiju lietošana.	Spēja precīzi dokumentēt aprūpes procesā veiktās darbības. Spēja lietot informācijas tehnoloģijas (profesionālās lietojumprogrammas) veikto aprūpes darbību atzīmēšanai. Spēja ievērot klienta datu aizsardzību un konfidencialitāti. Spēja lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā.	3. LKI
		Veikt precīzus un savlaicīgus ierakstus par novērojumiem un veiktajām darbībām atbilstoši kompetencei.			
		Lietot informācijas tehnoloģijas darbību fiksēšanai.			
		Ievērot informācijas tehnoloģiju drošības prasības.			
		Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā.			
		Ievērot datu aizsardzības prasības.			
		Nodrošināt informācijas apriti.			
4.32.	Novērot klienta veselības stāvokli.	Identificēt izmaiņas klientu funkcionālajā stāvoklī.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Cilvēka ķermeņa uzbūve un fizioloģija. <u>Izpratnes līmenī:</u> Cilvēka orgānu sistēmas un to slimības visās vecuma grupās. Cilvēka uzvedības traucējumi visās vecuma grupās. Cilvēka garīga rakstura traucējumi visās vecuma grupās. Ātrās lietošanas testi un to lietošana.	Spēja veikt klienta veselības stāvokļa novērošanu un identificēt izmaiņas veselības stāvokļa izmaiņas.	3. LKI
		Identificēt klienta patoloģiskos stāvokļus.			
		Fiksēt novērojumus par klienta veselības stāvokli.			
		Informēt par klienta veselības stāvokļa izmaiņām tiešo vadītāju vai ārstniecības personu.			
4.33.	Sniegt atbalstu medikamentu uzņemšanā klientam.	Motivēt klientu medikamentu uzņemšanai, saskaņā ar ārstniecības personas norādījumiem.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Medikamentu dozēšanas pamati. Medikamentu lietošanas blaknes.	Spēja nodrošināt klientam medikamentu uzņemšanu, atbilstoši veselības aprūpes speciālista norādījumiem un rekomendācijām.	3. LKI

		Ievērot medikamentu uzņemšanas devu un laika grafiku.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Medikamentu lietošanas veidi. Medikamentu uzņemšanas alternatīvie veidi.		
		Informēt klientu par medikamentu uzņemšanas veidu.			
		Sekot līdzi medikamentu derīguma termiņam un atlikušajam daudzumam.			
		Iepazīties ar medikamentu lietošanas instrukciju.			
4.34.	Kopt/uzturēt klienta tehniskos palīglīdzekļus.	Novērtēt mobilitātes tehniskā palīglīdzekļa funkcionalitāti.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Tehnisko palīglīdzekļu veidi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Tehnisko palīglīdzekļu lietošanas noteikumi. Mazgāšanas līdzekļu veidi	Spēja veikt klienta tehnisko palīglīdzekļu kopšanu saskaņā ar to lietošanas instrukciju. Spēja izvērtēt tehniskā palīglīdzekļa funkcionalitāti saskaņā ar lietošanas instrukciju. Spēja nodrošināt klientam tehniskā palīglīdzekļa pieejamību.	3. LKI
		Sagatavot tehnisko palīglīdzekli kopšanas procedūrai.			
		Novietot tehniskos palīglīdzekļus klientam vai darbiniekam ērtā un pieejamā vietā.			
		Veikt mobilitātes tehniskā palīglīdzekļa apkopi atbilstoši lietošanas instrukcijai.			
		Informēt klientu un tiešo vadītāju par nepieciešamību veikt tehniskā palīglīdzekļa apkopi un remontu.			
4.35.	Veikt paliatīva klienta aprūpi.	Nodrošināt klientam skābekļa padevi atbilstoši veselības aprūpes speciālista norādījumiem.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Skābekļa aparāta lietošanas nosacījumi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Paliatīva klienta aprūpes principi. Mirstoša klienta aprūpes pamatprincipi. Skābekļa padeves veidi. Stomu, ilgkatetru veidi un kopšana.	Spēja veikt specifisko aprūpi atbilstoši klienta individuālajām vajadzībām. Spēja veikt paliatīva un mirstoša klienta aprūpi.	3. LKI
		Palīdzēt stomas un ilgkatetra kopšanā.			
		Mitrināt gļotādas (acis, mute, deguna dobums).			
		Nodrošināt klientam atsāpināšanu atbilstoši veselības aprūpes speciālista norādījumiem.			

		Veikt mirstoša klienta aprūpi.			
4.36.	Veikt klienta pēcnāves aprūpi savas kompetences ietvaros.	Veikt klienta pēcnāves higiēnisku ķermeņa aprūpi.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Miršanas stadijas (psiholoģiskie un fizioloģiskie aspekti). Klīniskās nāves pazīmes. <u>Lietošanas līmenī:</u> Klienta pēcnāves aprūpe.	Spēja veikt darbības klienta pēcnāves aprūpes nodrošināšanā savas kompetences ietvaros.	3. LKI
		Veikt darbības pirms miruša klienta nogādāšanas uz Morgu savas kompetences ietvaros.			
4.37.	Veikt klienta uzticētos u.c. maksājumus.	Novērtēt klienta spējas veikt nepieciešamos komunālos u.c. maksājumus.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Komunālo maksājumu u.c. maksājumu veikšanas veidi. Sociālās palīdzības iespējas. <u>Lietošanas līmenī:</u> Datu aizsardzība. Vienošanās principi par maksājumu veikšanas veidu un datu nodošanu trešajai personai. Interneta lietošanas prasmes.	Spēja veikt klienta uzticētos maksājumus, t.sk. maksājumus e-vidē. Spēja ievērot konfidencialitāti veicot maksājumus.	3. LKI
		Vienoties ar klientu par nepieciešamajiem maksājumiem.			
		Noskaidrot maksājumu veidu un maksāšanas iespējas.			
		Veikt komunālos maksājumus pēc vienošanās ar klientu par maksājuma veikšanas veidu (e-vidē, banka, pasts u.c.).			
		Informēt klientu par veiktajiem maksājumiem.			
		Aizpildīt finanšu līdzekļu atskaites formu.			
		Sistematizēt maksājumu dokumentus.			
		Sadarboties ar pašvaldības sociālo dienestu.			
4.38.	Pasūtīt laikrakstus, žurnālus.	Novērtēt klienta spējas veikt preses izdevumu abonēšanu.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Preses izdevumu abonēšanas veidi. <u>Izpratnes līmenī:</u>	Spēja veikt preses izdevumu iegādi, pasūtīšanu vai abonēšanu atbilstoši klienta interesēm, t.sk. izmantojot e-vidi.	3. LKI
		Veikt pārrunas ar klientu par interesējošiem preses izdevumiem.			

		Veikt preses izdevumu abonēšanu pēc vienošanās ar klientu par maksājuma veikšanas veidu (pastā, e-vidē u.c.).	Preses veidi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Precīzas adreses iegūšana.		
		Sniegt klientam atgriezenisko saiti par preses izdevumu abonēšanu.			
4.39.	Palīdzēt sagatavot korespondenci vai sūtījumu, sagatavojot to atbilstoši klienta norādījumiem.	Novērtēt klienta spējas sagatavot korespondenci vai sūtījumu.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Korespondences vai sūtījuma dokumentu noformēšana.	Spēja sagatavot vai palīdzēt sagatavot korespondenci un sūtījumu atbilstoši klienta norādījumiem.	3. LKI
		Vienoties ar klientu par nepieciešamās korespondences vai sūtījuma sagatavošanu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Korespondences vai sūtījumu veidi.	Spēja ievērot korespondences konfidencialitāti.	
		Sagatavot klientam nepieciešamo korespondenci vai sūtījumu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Konfidencialitātes principi.		
		Nosūtīt sagatavoto korespondenci vai sūtījumu.			
4.40.	Veikt klientam nepieciešamos pirkumus un to piegādi.	Novērtēt klienta spējas veikt nepieciešamos pirkumus.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Veselīga uztura priekšnosacījumi.	Spēja veikt pirkumus atbilstoši klienta norādījumiem.	3. LKI
		Izvērtēt klienta vēlmes atbilstoši veselības stāvoklim.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Ergonomikas principi, pārvietojot smagumus. Produktu uzglabāšanas noteikumi.	Spēja iegādāties pārtikas produktus atbilstoši veselīga uztura pamatnosacījumiem, ievērojot to realizācijas termiņus.	
		Veikt nepieciešamo produktu cenu salīdzināšanu.		Spēja ekonomiski rīkoties ar klienta finanšu līdzekļiem un precīzi aizpildīt finanšu uzskaites veidlapas.	
		Veikt pirkumu piegādi.			
		Informēt klientu par veiktajiem pirkumiem un to realizācijas termiņiem.			
		Veikt pirkumu marķēšanu.			
		Izvietot pirkumus atbilstoši uzglabāšanas noteikumiem.			
		Aizpildīt finanšu līdzekļu izlietojuma formas atbilstoši apliecinājumiem			

		dokumenti (čeki, kvītis).			
4.41.	Sniegt atbalstu klientam mājdzīvnieku kopšanā.	<p>Apzināt klienta mājdzīvniekus un to vajadzības.</p> <p>Sagatavot nepieciešamu inventāru mājdzīvnieku kopšanai.</p> <p>Veikt mājdzīvnieku aprūpi.</p> <p>Informēt mājdzīvnieku labturības iestādi par mājdzīvnieka aprūpes nepieciešamību.</p> <p>Nepieciešamības gadījumā nodot mājdzīvnieku labturības iestādē.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Mājdzīvnieku labturības principi.</p>	Spēja rūpēties par klienta mājdzīvniekiem pēc klienta norādījumiem.	3. LKI
4.42.	Veikt dzīvojamo telpu, sanitāro mezglu un palīgtelpu uzkopšanu	<p>Veikt ikdienas dezinfekcijas pasākumus sanitārajā mezglā un palīgtelpās.</p> <p>Veikt telpu ģenerālīrīšanu.</p> <p>Veikt uzkopšanu negaidīta piesārņojuma gadījumā.</p> <p>Lietot sanitāro telpu un palīgtelpu uzkopšanas līdzekļus.</p> <p>Ievērot tīrības zonas atbilstoši higiēnas un pretepidēmiskajam režīmam.</p> <p>Lietot aprīkojumu telpu uzkopšanai atbilstoši tīrīšanas zonai.</p> <p>Vēdināt telpas.</p> <p>Ievērot darba drošības pasākumus, telpu uzkopšanas laikā.</p> <p>Kopt virsmas atbilstoši specifikai.</p>	<p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Telpu uzkopšanas secība.</p> <p>Telpu uzkopšanas, dezinfekcijas līdzekļu izmantošana un veidi.</p> <p>Telpu uzkopšanas līdzekļu dozēšana.</p> <p>Telpu kopšanas aprīkojuma un inventāra marķēšana.</p> <p>Telpu zonējumu veidi.</p> <p>Drošības zīmes.</p>	Spēja veikt telpu ikdienas uzkopšanu saskaņā ar higiēnas un pretepidēmiskā režīma prasībām, ievērojot telpu uzkopšanas zonējumu.	3. LKI

4.43.	Veikt sadzīves atkritumu šķirošanu, iznešanu.	Izmantot dažādus atkritumu savākšanai un utilizācijai paredzētos līdzekļus.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Infekciju slimību izcelšanās, izplatība un profilakse. <u>Lietošanas līmenī:</u> Higiēnas normu prasības. Infekciju kontrole. Atkritumu pārvietošanas pamatprincipi. Mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļi un to veidi.	Spēja nodrošināt atkritumu savākšanu, šķirošanu un utilizāciju atbilstoši sociālās aprūpes iestādes higiēniskajam un pretepidēmiskajam plānam.	3. LKI
		Veikt atkritumu šķirošanu, atbilstoši to nodošanas iespējām.			
		Ievērot bīstamo atkritumu savākšanas un uzglabāšanas prasības.			
		Nodot bīstamos atkritumus.			
		Nodrošināt laicīgu atkritumu, bioloģisko materiālu u.c. utilizāciju.			
		Mazgāt/dezinficēt atkritumu tvertnes pēc nepieciešamības.			
4.44.	Nodrošināt klienta veļas tīrību un uzglabāšanu.	Sašķirot mazgājamo atbilstoši krāsai, veļas veidam un mazgāšanas režīmam.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Automātiskās veļas mašīnas un žāvētāja darbības principi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Veļas mazgāšanas instrukcijas vai kārtība. Veļas mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļu izvēle un dozēšana. Veļas žāvēšanas veidi. Gludināšanas principi.	Spēja nodrošināt klienta veļas tīrību un uzglabāšanu.	3. LKI
		Izvēlēties mazgāšanai nepieciešamo veļu un uzstādīt optimālo veļas mazgāšanas režīmu.			
		Žāvēt/locīt/gludināt veļu.			
		Pārbaudīt veļas marķējumu.			
		Sašķirot veļu atbilstoši marķējumam.			
		Pēc nepieciešamības marķēt klienta veļu.			
		Informēt mazgāšanas pakalpojuma sniedzēju par klienta vēlmēm (veļas pulveris, aromāts).			
		Pēc tīras veļas saņemšanas veikt tās inventarizāciju, saskaņā ar kvīti.			
		Organizēt veļas mazgāšanu pie pakalpojuma sniedzēja (aiznešana,			

		atnešana).			
4.45.	Mazgāt traukus/ kopt virtuves inventāru un sadzīves tehniku.	Izvērtēt virtuves trauku un inventāra mazgāšanas iespējas. Sakārtot traukus atbilstoši klienta ierastajai kārtībai (plauktos, skapjos). Iepazīties ar virtuves tehnikas lietošanas noteikumiem un režīmu. Uzkopt virtuves darba virsmas un grīdu. Pārbaudīt virtuves tehnikas darba kārtību.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Trauku mašīnas lietošanas instrukcijas, mazgāšanas režīmi. <u>Izpratnes līmenī:</u> Virtuves inventāra un sadzīves tehnikas higiēnas prasības. Grīdas uzkopšanas līdzekļi, to izmantošanas principi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Virtuves uzkopšanas līdzekļi, to izmantošanas principi.	Spēja lietot, kopt un uzglabāt virtuves inventāru un sadzīves tehniku.	3. LKI
4.46.	Piegādāt telpās kurināmo un kurināt krāsnis.	Pārliecināties, vai krāsns priekšā ir ugunsdroša virsma. Iztīrīt krāsni un atvērt šīberi pirms kurināšanas. Veikt kurināma sagatavošanu krāsns kurināšanai. Uzraudzīt krāsni kurināšanas laikā, ievērojot ugunsdrošības noteikumus. Sakopt darba vietu pēc krāsns kurināšanas. Pārliecināties par degšanas procesa beigām. Veikt pasākumus siltuma nodrošināšanai un saglabāšanai.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Ugunsdrošības normatīvie akti. <u>Lietošanas līmenī:</u> Krāsns kurināšanas priekšnoteikumi. Telpu vēdināšana un to nozīme.	Spēja veikt pasākumus siltuma nodrošināšanai un saglabāšanai, atbilstoši ugunsdrošības prasībām.	3. LKI
4.47.	Veikt ūdens piegādi telpās un izlietotā ūdens iznešanu.	Mazgāt un dezinficēt traukus ūdens piegādei. Veikt ūdens piegādi.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Dzeramā ūdens īpašības. <u>Lietošanas līmenī:</u>	Spēja veikt ūdens piegādi un iznešanu, ievērojot sanitārās un ergonomikas prasības. Spēja nodrošināt dzeramā ūdens	3. LKI

		Veikt izlietotā ūdens savākšanu un iznešanu.	Ergonomikas principi pārvietojot smagumus. Dzeramā ūdens uzglabāšanas prasības.	uzglabāšanu, atbilstoši higiēnas prasībām.	
		Uzglabāt dzeramo ūdeni atbilstoši higiēnas prasībām.			
4.48.	Kopt klienta apavus.	Novērtēt klientu apavu stāvokli.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Apavu kopšanas inventārs un materiāli.	Spēja veikt klienta apavu kopšanu un nodrošināt to glabāšanu atbilstoši higiēnas prasībām.	3. LKI
		Noskaidrot klientu vēlmes un vajadzības par apavu kopšanu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Apavu kopšanas līdzekļu veidi.		
		Izvēlēties atbilstošo inventāru un kopšanas līdzekļus apavu kopšanai.			
		Organizēt apavu labošanu nepieciešamības gadījumā.			
4.49.	Palīdzēt klientam sakārtot personīgās mantas.	Vienoties ar klientu par mantu glabāšanas kārtību.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Spēja veidot lietu un mantu sistēmu. Higiēnas noteikumi.	Spēja vienoties ar klientu par viņa personīgo mantu glabāšanas un kārtības kārtību.	3. LKI
		Veikt klienta mantu sakārtošanu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Mantu glabāšanas noteikumi.		
		Izvērtēt klienta mantu nepieciešamību un nolietojumu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Sadzīves dezinfekcijas un deratizācijas līdzekļu lietošanas principi.		
		Iesaisīt klientu mantu kārtības procesā.			
		Nepieciešamības gadījumā veikt mantu vai veļas apstrādi insektu profilaksei.			
		Vienoties ar klientu par lieko mantu utilizāciju.			
4.50.	Kopt istabas augus.	Veikt istabas augu novērtējumu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Istabas augu kopšanas un pārstādīšanas nosacījumi.	Spēja veikt istabas augu kopšanu pēc klienta lūguma.	3. LKI
		Pārrunāt ar klientu istabas augu kopšanu.	<u>Lietošanas līmenī:</u>		
		Apstrādāt istabas augus (novākt sausās lapas, izgriezt zarus).			

		Gatavot istabas augu mēslojumu.	Istabas augu kopšana.			
		Laištīt/pārstādīt istabas augus.				
		Utilizēt izlietos darba līdzekļus un atkritumus.				
4.51.	Veikt klienta ledusskapja atkausēšanu un mazgāšanu.	Novērtēt ledusskapja funkcionēšanu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Ledusskapja ekspluatācijas noteikumi. Elektrodrošība. Ledusskapja temperatūras režīms. <u>Lietošanas līmenī:</u> Produktu uzglabāšanas noteikumi. Produktu marķēšana.	Spēja veikt klienta ledusskapja atkausēšanu un tīrīšanu, ievērojot elektrodrošības pasākumus un pārtikas produktu uzglabāšanas noteikumus.	3. LKI	
		Atslēgt ledusskapi no elektroenerģijas padeves avota.				
		Pārbaudīt produktu derīguma termiņus.				
		Marķēt produktus.				
		Izvēlēties piemērotus mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus.				
		Tīrīt/mazgāt ledusskapi.				
		Utilizēt bojātus produktus un produktus ar notecējušiem lietošanas termiņiem.				
4.52.	Veicināt klienta dzīves aktivitātes.	Rosināt klienta interesi par dzīves kvalitātes uzturēšanu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Sajūtas, uztvere, atmiņa, domāšana, valoda. <u>Lietošanas līmenī:</u> Sajūtu, uztveres, atmiņas, domāšanas, valodas treniņš.	Spēja nodrošināt klientam dzīves aktivitātes un to saglabāšanu. Spēja iesaistīt klientu aprūpes procesā. Spēja mudināt klientu saglabāt līdzdarbību pašaprūpē. Spēja veidot jēgpilnu dialogu klienta dzīves aktivitāšu uzturēšanai.	3. LKI	
		Mudināt klientu līdzdarboties visos aprūpes procesa posmos.				
		Ieinteresēt klientu uzsākt kādas aktivitātes atmiņas saglabāšanai.				
		Iztaujāt klientu par viņa novērojumiem, sajūtām u.c.				
		Lasīt preses izdevumu kopā ar klientu.				
		Pārrunāt ar klientu par izlasīto un aktuālāko informāciju.				

		Veikt jēgpilnas sarunas par klientam svarīgiem jautājumiem.			
		Nodrošināt ienākošās korespondences precīzu izklāstu klientam.			
4.53.	Noskaidrot klienta apmierinātību ar sniegto aprūpes pakalpojumu.	Noskaidrot klienta izpratni par iespēju izteikt ierosinājumus par nodrošināto pakalpojumu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Zināšanas par sociālās aprūpes pakalpojumu. Verbālā un neverbālā komunikācija.	Spēja noskaidrot klienta apmierinātību ar sniegto aprūpes pakalpojumu un tā kvalitāti. Spēja motivēt klientu izteikt ierosinājumus pakalpojuma uzlabojumiem.	3. LKI
		Noskaidrot klienta priekšlikumus par pakalpojuma uzlabošanas iespējam.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Iekšējās kārtības noteikumi. Darba organizācija.		
		Noskaidrot klienta viedokli par ēdiena daudzumu un kvalitāti.			
		Noskaidrot klienta viedokli par dzīvojamo telpu sakoptību.			
		Izprast klienta vēlmes sadarbības procesa ar aprūpētāju uzlabošanai.			
		Noskaidrot klienta viedokli par gultas veļas un dvieļu stāvokli.			
4.54.	Atbalstīt klientu aktivitātēs, atpūtā un hobijos.	Veicināt klientu ievērot dienas režīmu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Ikdienu aktivitātes dažādās vecuma grupās. Psihosomātiskā attīstība. Sajūtu, mākslas terapija, pielietošana. Sīkās motorikas attīstīšanas, saglabāšanas, uzturēšanas metodes.	Spēja identificēt klienta intereses. Spēja veikt klienta atbalstīšanu ikdienas aktivitāšu veikšanā un sīkās motorikas attīstīšanai, saglabāšanai un uzturēšanai. Spēja sniegt informāciju klientam par aktivitāšu nepieciešamību un to pieejamību.	3. LKI
		Izvērtēt klienta vēlmes dalībai aktivitātes.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Iegūtās informācijas, par iespējamām aktivitātēm, apstrāde un nodošana klientam.		
		Noskaidrot klienta intereses atbilstoši funkcionālam stāvoklim.			
		Motivēt klientu iesaistīties ikdienas aktivitātēs.			
		Nodrošināt aktivitātes klienta sīkās motorikas darbības veicināšanai.			
		Noskaidrot informāciju par dažādām vecuma grupām atbilstošu pakalpojumu			

		pieejamību.			
4.55.	Veicināt klienta atbildību par līdzdarbību garīgajā, fiziskajā un sociālajā pašaprūpē.	<p>Apzināt klienta piederīgo resursus dalībai aprūpes procesā.</p> <p>Respektēt klienta vēlmi kontaktu veidošanai ar viņam tuviem cilvēkiem.</p> <p>Uzlabot klienta sazināšanās prasmes ar viņam tuviem cilvēkiem.</p> <p>Sniegt iespēju klientam iesaistīties lēmuma pieņemšanā par aprūpes procesa elementiem.</p> <p>Atbalstīt klienta pašnoteikšanos un izvēli pasākumu vai aktivitāšu apmeklēšanai.</p> <p>Rīkoties saskaņā ar klienta vēlmēm.</p> <p>Nodrošināt fizisko un garīgo labjūtu.</p> <p>Novērst klienta nošķiršanās un izolēšanās riskus.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Savstarpējās attiecības. Dzīves kvalitātes rādītāji attiecīgajā vecumposmā. Funkcionālo traucējumu īpatnības. Funkcionālo traucējumu atšķirības dažādos vecuma posmos. Psihoemocionālie stāvokļi. Aprūpes psiholoģija.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Interneta lietošanas prasmes.</p>	<p>Spēja veicināt klienta līdzdarbību garīgās, fiziskās un sociālās aprūpes nodrošināšanā.</p> <p>Spēja novērst klienta nošķiršanās un izolēšanas riskus un rīkoties saskaņā ar klienta vēlmēm.</p>	3. LKI
4.56.	Veikt telpu iekārtošanu klienta drošas vides veidošanai.	<p>Izvērtēt klienta apkārtējās vides apdraudošos faktorus.</p> <p>Pārrunāt ar klientu drošas vides priekšnosacījumus.</p> <p>Informēt par nepieciešamību atbrīvot evakuācijas ceļus no liekām mantām, mēbelēm.</p> <p>Pārbaudīt elektrības vadus un kontaktus.</p> <p>Novērst klienta vides bīstamos faktorus.</p> <p>Organizēt bīstamo faktoru novēršanu ar profesionāļu atbalstu.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Drošas vides priekšnoteikumi. Darba drošības noteikumi.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Rīcība ārkārtas situācijās.</p>	<p>Spēja veidot drošu vidi telpā un ārpus tās.</p> <p>Spēja atpazīt klienta veselību un drošību apdraudošos faktorus.</p>	3. LKI

4.57.	Veicināt elektroniskās uzraudzības pakalpojuma pieejamību.	Informēt klientu par drošības pogas un elektroniskās uzraudzības pakalpojuma iespējām un lietošanu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Drošības pogas un elektroniskās uzraudzības pakalpojums.	Spēja nodrošināt klientam nepārtrauktu uzraudzību. Spēja iesaistīties drošības pogas un elektroniskās uzraudzības sistēmas lietošanā.	3. LKI
		Organizēt drošības pogas un elektroniskās uzraudzības pakalpojuma saņemšanu.			
		Sagatavot klienta dzīvokļa rezerves atslēgu komplektu.			
		Sadarboties ar drošības pogas un elektroniskās uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem.			
		Regulāri sekot līdzi drošības pogas un elektroniskās uzraudzības darbībai.			
4.58.	Ievērot klienta tiesības un drošību aprūpes laikā.	Respektēt klienta tiesības.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Cilvēktiesības regulējošie normatīvie akti. Personas datu aizsardzības normatīvie akti. <u>Izpratnes līmenī:</u> Klienta drošības pamatprincipi. Darba drošības noteikumi. Darba aizsardzības normatīvie akti. Klienta privātuma politika. <u>Lietošanas līmenī:</u> Atgadījumu ziņošanas kārtība. Sūdzību izskatīšanas kārtība.	Spēja ievērot klienta tiesības, sekojot līdzi aktualitātēm nozares saistošajos normatīvajos aktos. Spēja orientēties normatīvajos aktos, kas regulē aprūpes darbu.	3. LKI
		Informēt klientu par visām veicamajām aprūpes darbībām.			
		Ievērot konfidencialitāti aprūpes procesa laikā.			
		Ievērot klienta privātumu aprūpes procesā.			
		Ievērot cilvēktiesības.			
		Ievērot normatīvo aktu prasības aprūpes procesa laikā.			
		Ievērot savas profesionālās kompetences robežas.			
4.59.	Ievērot sociālās aprūpes iestādes higiēnas un pretepidēmiskā plāna režīmu.	Veikt infekciju kontroles un profilakses pasākumus drošai klienta aprūpei savas kompetences ietvaros.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Izolācijas kārtība dažādu infekcijas slimību gadījumos. Higiēniskā un pretepidēmiskā režīma	Spēja nodrošināt infekciju kontroli infekciju slimību izplatības un epidēmiju laikā savas kompetences ietvaros. Spēja nodrošināt klientu izolāciju	3. LKI

		Ievērot tīrības zonas atbilstoši higiēniskā un pretepidēmiskā režīma plānam.	plāns. <u>Lietošanas līmenī:</u>	epidēmiju un infekcijas slimību laikā.	
		Kopt/dezinficēt transportēšanas līdzekļus.	Infekciju kontrole droši klientu aprūpei.	Spēja veikt procedūras un pasākumus pēc saskarsmes ar potenciāli infekcioziem bioloģiskiem materiāliem.	
		Ievērot procedūru/aizsardzības pasākumus situācijās, kad noticis negadījums (pēc saskarsmes ar bioloģisko materiālu).	Roku apstrādes pamatprincipi. Aprūpes inventāra, aprīkojuma un iekārtu uzglabāšana.		
		Ievērot klientu izolācijas noteikumus.	~~Individuālo aizsardzības līdzekļu lietošana.~~		
		Ievērot klientu izolācijas pasākumus dažādu infekciju slimību gadījumos.			
4.60.	Sadarboties ar klienta atbalsta sistēmām – personām, iestādēm, speciālistiem un pakalpojumu sniedzējiem.	Apzināt potenciālo sadarbības partneru funkcijas un uzdevumus.	<u>Izpratnes līmenī:</u>	Spēja sadarboties ar klienta atbalsta sistēmām - personām, iestādēm, speciālistiem un pakalpojumu sniedzējiem..	3. LKI
		Apzināt pakalpojumu pēctecības un mijiedarbības nozīmi aprūpes procesā.	Sociālie un veselības aprūpes pakalpojumi.	Spēja izprast pakalpojumu pēctecības un mijiedarbības nozīmi aprūpes procesā.	
		Piesaistīt nepieciešamo pakalpojuma sniedzēju un/vai speciālistu.	Pakalpojumu sniedzēju kompetences.	Spēja novērtēt tehniskā palīg līdzekļa, vides pieejamības, specializētā transporta nozīmi aprūpes procesa nodrošināšanā.	
		Nodot informāciju par vides pieejamības nepieciešamību klienta funkciju saglabāšanai un nodrošināšanai.	Klientu pārvietošanas tehnisko palīg līdzekļu un inventāra veidi.	Spēja identificēt iespējamus draudus pakalpojuma sniegšanas laikā un piesaistīt attiecīgo speciālistu risku novēršanai.	
		Ziņot par specializētā transporta nepieciešamību.	Vides pieejamības nodrošināšanas iespēja.		
		Identificēt iespējamus draudus pakalpojuma sniegšanas laikā un piesaistīt attiecīgo speciālistu risku novēršanai.	Specializētā transporta nodrošināšanas iespējas.		
		Apzināt specifisko pakalpojumu sniedzējus (mobilā izbraukuma specializēta automašīna u.c.).	Specifisko pakalpojumu nodrošināšanas iespējas.		
		Rosināt klientu stāstīt par sevi dažādos aspektos (pusdienas, mazbērni, jaunības	<u>Lietošanas līmenī:</u>		
			Rīcība neparedzētā vai ārkārtas situācijā.		
			Veselības un vecuma īpatnības.		
			Rīcība ārkārtas un sadzīves problēmu novēršanas gadījumos.		

		draugi) pozitīvā gultnē.			
		Apzināt klientu interesējošo reliģisko konfesiju pieejamību.			
4.61.	Sadarboties ar aprūpes procesā iesaistītajām pusēm.	Izprast kompetenču sadalījumu pakalpojumu sniegšanā starp veselības aprūpes speciālistiem un sociālo pakalpojumu sniedzējiem.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Starpinstitucionāla sadarbība, tās veidošanas pamatprincipi. Kompetenču sadalījums starp veselības un sociālās aprūpes speciālistiem.	Spēja iesaistīties komandas darbā savas kompetences ietvaros.	3. LKI
		Veikt atzīmes aprūpes dokumentācijā par rezultātiem un vēlamajām izmaiņām aprūpes procesā.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Informācijas apmaiņas iespējas. Profesionālā terminoloģija. Darba organizēšanas soļi. Profesionālā ētika. Rīcība un miera saglabāšana ārkārtas situācijās.	Spēja nodrošināt regulāru un precīzu informācijas sniegšanu aprūpes procesā iesaistītajām personām par sasniegtajiem rezultātiem un vēlamajām izmaiņām.	
		Nodrošināt saprotamu informācijas apriti par klienta aprūpes procesu kompetences ietvaros.		Spēja vienoties ar citiem komandas locekļiem par turpmāko informācijas apmaiņu un atgriezeniskās saites uzturēšanu.	
		Lietot profesionālo terminoloģiju informācijas sagatavošanas un nodošanas laikā.		Spēja izprast kompetenču sadalījumu starp dažādu pakalpojumu sniedzējiem.	
		Apzināties pēctecības un atgriezeniskās saites nozīmi informācijas aprītē.		Spēja strādāt komandā, ja pakalpojums vienlaicīgi jānodrošina vairākiem speciālistam.	
		Veidot pozitīvu saskarsmi un komunikāciju ar piederīgajiem un citām atbalsta sistēmām.		Spēja nodot un saņemt informāciju atbilstoši kompetencei.	
		Vispusīgi un objektīvi novērtēt situāciju.			
		Veicināt sadarbību starp veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu sniedzējiem darbā ar klientiem.			
		Mainīt veicamās darbības, ja to nosaka apstākļi vai rekomendē citi speciālisti.			
		Spēt strādāt komandā, ja pakalpojums vienlaicīgi jānodrošina vairākiem speciālistam.			

		Ievērot subordināciju profesionālās darbības un aprūpes procesa laikā.			
4.62.	Informēt klientu par aprūpes procesā iesaistīto speciālistu un citu pakalpojumu sniedzēju mērķiem un uzdevumiem.	<p>Informēt klientu par veselības aprūpes speciālistu nozīmi aprūpes procesā.</p> <p>Motivēt iesaistīties piedāvātajās aktivitātēs.</p> <p>Motivēt dalībai veselības aprūpes pakalpojumos, kas nodrošina veselības stāvokļa nepasliktināšanos.</p> <p>Informēt klientu par sadzīves pakalpojumu sniedzēju funkcijām.</p> <p>Veicināt klienta izpratni par pakalpojuma saņemšanas un sniegšanas nosacījumiem.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Institūciju funkciju pārzināšana. Speciālistu kompetenču pārzināšana. Veselības un vecuma īpatnības. Konfidencialitātes principi.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Informācijas apmaiņas iespējas.</p>	<p>Spēja veidot pozitīvu dialogu ar klientu par aprūpes procesā iesaistīto profesionāļu darbības mērķiem.</p> <p>Spēja iesaistīt klientu piedāvātajās aktivitātēs un veselības aprūpes pakalpojumos, ievērojot veselības aprūpes speciālistu rekomendācijas.</p> <p>Spēja izskaidrot klientam pakalpojuma saņemšanas un sniegšanas nosacījumus</p>	3. LKI
4.63.	Informēt klienta aprūpē iesaistītos piederīgos.	<p>Pārrunāt ar klienta ģimeni aprūpes pasākumu plānu.</p> <p>Informēt piederīgos par aprūpes mājās nozīmi.</p> <p>Informēt piederīgos par alternatīvās aprūpes iespējām un piešķiršanas kārtību.</p> <p>Prezentēt pozicionēšanas un ar to saistītā inventāra pielietošanu aprūpes procesā.</p> <p>Prezentēt tehnisko palīglīdzekļu izmantošanas priekšrocības personu ikdienas dzīves atvieglošanai.</p> <p>Informēt par kontaktpersonām, kurām nododama informācija neparedzētās situācijās.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Valsts vai pašvaldības aprūpes pakalpojumiem. Vecumposmu īpatnības. Aprūpes pakalpojumu veidi. Aprūpes procesa īpatnības dažādām mērķa grupām. Aprūpes process, veicamie darbi. Vecumposmu īpatnības. Bērnu aprūpe mājās.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Pozicionēšanas tehnika un pozicionēšanas inventārs. Tehniskie palīglīdzekļi un to veidi. Informācijas sniegšana vecākiem un aizbildņiem bērnu aprūpes gadījumos.</p>	<p>Spēja informēt klienta aprūpē iesaistītos piederīgos aprūpes jautājumos.</p>	3. LKI

		Pārrunāt piederīgo rīcību neveiklu situāciju gadījumos.			
		Informēt piederīgos par klienta interešu ievērošanas nozīmi.			
		Informēt piederīgos par konfliktu novēršanas iespējām iesaistot klientu lēmuma pieņemšanā.			
		Motivēt piederīgos iegūt informāciju par slimību un vecumposmu īpatnību ietekmi uz pozitīvu attiecību veidošanu.			
4.64.	Konstatēt klienta veselības stāvokļa izmaiņas.	Sagatavot klientu vitālo rādītāju noteikšanai.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Sirds asinsvadu sistēmas uzbūve, funkcijas. Sirds asinsvadu sistēmas patoloģiskie stāvokļi.	Spēja noteikt klienta veselības stāvokļa izmaiņas, pielietojot tehniku veselības stāvokļa izmaiņu noteikšanai.	3. LKI
		Lietot aprīkojumu vitālo rādītāju noteikšanai.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Vitālo rādītāju noteikšanas paņēmieni. Elpošanas frekvences normas robežas dažādās vecuma grupās. Pulsa normas robežas dažādās vecuma grupās. Asinsspiediena normas robežas dažādās vecuma grupās. Ķermeņa temperatūras noteikšanas metodes. Iegūto rezultātu dokumentēšana.		
4.65.	Sniegt pirmo palīdzību savas kompetences ietvaros.	Atpazīt dzīvībai bīstamus stāvokļus.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Patoloģiskie veselības stāvokļi, to izpausmes. Elpošanas sistēma, tās uzbūve un funkcijas. Asinscirkulācija.	Spēja sniegt pirmo palīdzību visās vecuma grupās savas kompetences ietvaros.	3. LKI
		Sniegt pirmo palīdzību dzīvībai bīstamās situācijās visās vecuma grupās.	Heimliha paņēmiena pielietošana. Pirmā palīdzība dzīvībai bīstamās		
		Pielietot ABC atdzīvināšanas algoritmu.			
		Asistēt ārstniecības personām pirmās palīdzības sniegšanas laikā dzīvībai			

	bīstamās situācijās.	situācijās. Insulīna ievadīšanas veidi.		
	Pielietot Heimliha paņēmienu aizrīšanās gadījumā.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Dzīvībai bīstamie stāvokļi. Svešķermenis elpošanas ceļos. Apdegumu veidi, pakāpes. Pārsēju uzlikšanas tehnika. Cukura diabēts, tā biežākās komplikācijas.		
	Sniegt pirmo palīdzību traumu gadījumos.	Ekspresdiagnostika (paškontrole) cukura līmeņa asinīs noteikšanai. Ādas veselums un ādas bojājumu veidi. Traumu veidi, iedalījums. Asiņošanas apturēšanas tehnika. Brūču veidi.		
	Veikt klientam imobilizāciju traumu gadījumos.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Palīdzība akūtu veselības stāvokļu gadījumos. ABC atdzīvināšanas algoritms. Diētas un to ierobežojumi cukura diabēta gadījumā.		
	Sniegt pirmo palīdzību akūtu sāpju gadījumā.	Palīdzība hipoglikēmijas vai hiperglikēmijas gadījumā. Aukstuma iedarbība uz organismu. Karstuma iedarbība uz organismu. Siltie un aukstie apliekamie. Pārsēju uzlikšanas tehnika. Imobilizācijas veikšanas tehnika. “Svešķermeņa brūcē” fiksēšanas tehnika.		
	Sniegt pirmo palīdzību ķīmisko vielu izraisītos nelaimes gadījumos.			
	Sniegt pirmo palīdzību dažādu slimību simptomu gadījumā.			
	Sniegt klientam pirmo palīdzību savas veselības un apkārtējās vides apzinātas kaitēšanas gadījumā.			
	Ievērot drošības pasākumus sniedzot pirmo palīdzību.			
	Veikt darbības neatliekamās palīdzības izsaukšanā.			

**5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
VISPĀRĒJĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Vispārējās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
5.1.	Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar valsts valodas lietošanu.	Sazināties valsts valodā.	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Vārdu krājums. Gramatikas un valodas funkcijas. Verbālās mijiedarbības veidi. Valodas stili un intonācijas iezīmes. Valodas un komunikācijas daudzveidība dažādos kontekstos.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Valsts valoda.</p>	Spēja sazināties mutiski un rakstiski valsts valodā.	3. LKI
5.2.	Ievērot darba drošības un vides aizsardzības prasības.	<p>Uzturēt savu darba vietu atbilstoši darba drošības prasībām.</p> <p>Ievērot darba drošības un vides aizsardzības prasības darba pienākumu veikšanā.</p> <p>Lietot darba apģērbu, apavus un individuālos aizsardzības līdzekļus.</p> <p>Ievērot drošības normas darbā ar tehnisko aprīkojumu un iekārtām.</p> <p>Izvērtēt vides faktoru ietekmi uz savu un pacienta veselību.</p> <p>Rīkoties atbilstoši ugunsdrošības, elektrodrošības un civilās aizsardzības noteikumiem.</p> <p>Prast lietot darba vietā esošos ugunsdzēsības līdzekļus.</p> <p>Nepieciešamības gadījumā sazināties ar</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Aprūpētāja darba vides riski. Veselību ietekmējošie faktori. Elektrodrošības normatīvie akti. Vides aizsardzības normatīvie akti. Civilās aizsardzības noteikumi. Ugunsdzēsības līdzekļu veidi.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Aprūpētāja darba drošība, to ietekmējošie faktori. Darba drošības noteikumi. Darba vides riska faktori darbā ar toksiskām un ķīmiskām vielām. Darba apstākļi un cilvēka veselība kā dzīves kvalitātes nosacījums. Drošas darba vides nosacījumi. Rīcība ārkārtas un nestandarta situācijās. Personīgās higiēnas prasības. Individuālo aizsardzības līdzekļu lietošana.</p>	<p>Spēja precīzi ievērot darba drošības, vides un personīgās aizsardzības prasības, rūpējoties par savu un pacientu drošību.</p> <p>Spēja ievērot darba aizsardzības, ugunsdrošības noteikumus un nekavējoties rīkoties ārkārtas situācijās.</p> <p>Spēja izvērtēt darba vides riskus un rīkoties nekaitējot savai un klienta veselībai.</p> <p>Spēja ievērot darba drošības prasības.</p> <p>Spēja izvēlēties un lietot atbilstošus individuālos aizsardzības līdzekļus.</p>	3. LKI

		drošības dienestiem.			
		Sadarboties ar darba drošības speciālistiem.			
		Ievērot drošību darbā ar toksiskiem un ķīmiskiem līdzekļiem.			
		Ievērot personīgās higiēnas prasības.			
5.3..	Ievērot darba tiesisko attiecību normas.	Izprast darba tiesiskās attiecības regulējošos normatīvos aktus.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Darba likums. Darba tiesisko attiecību normatīvie akti.	Spēja nodibināt darba tiesiskās attiecības un ievērot uzņēmuma iekšējo kultūru un darba kārtības noteikumus.	3. LKI
		Ievērot darbinieka pienākumus un tiesības.			
		Ievērot uzņēmuma darba kārtības noteikumus un iekšējos normatīvos aktus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Darba kārtības noteikumi un iekšējie normatīvie akti. Darbinieka tiesības, pienākumi un atbildība. Darba līguma un koplīguma sastāvs. Darba devēja un darba ņēmēja tiesiskās attiecības. Amata instrukcija. Amata apraksts.		
5.4.	Ievērot sociālās un pilsoniskās atbildības principus.	Būt atbildīgam par sabiedrības drošību.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Indivīda tiesības, pienākumi un atbildība. Pilsoniskās sabiedrības būtība.	Spēja apzināties savu atbildību pilsoniskas sabiedrības kontekstā.	3. LKI
		Zināt savas pilsoniskās tiesības.			
		Pildīt pilsoniskos pienākumus.			
5.5.	Prast sazināties ar klientu viņam saprotamā veidā.	Lietot profesionālo terminoloģiju kādā no ES dalībvalstu valodām.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Valodas kultūra. Starpkultūru saskarsme. Komunikācijas šķēršļi. Alternatīvā komunikācija (piktogrammas, attēli, zīmes u.c.). Alternatīvās komunikācijas tehniskie palīg līdzekļi.	Spēja sazināties ar klientu, lietojot profesionālo terminoloģiju kādā no ES dalībvalstu valodām.	3. LKI
		Lietot alternatīvo komunikāciju.			

			<u>Lietošanas līmenī:</u> Profesionālā terminoloģija.		
5.6.	Plānot darba uzdevuma izpildi.	Noteikt veicamo darbu secību.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Stress, tā veidi. Izdegšanas sindroms un tā mazināšanas iespējas. <u>Lietošanas līmenī:</u> Laika plānošana.	Spēja racionāli plānot veicamos darbus atbilstoši veicamo darbu prioritātei.	3. LKI
		Sagatavot darba uzdevumu izpildes grafiku.			
		Iekļauties noteiktajos termiņos.			
5.7.	Ievērot profesionālās saskarsmes kultūru.	Veikt uzticētos darba pienākumus atbilstoši vispārējās un profesionālās ētikas normām.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Efektīvas komunikācijas priekšnosacījumi. <u>Izpratnes līmenī:</u> Konflikti, to cēloņi un risinājumi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Efektīva saskarsme un sadarbība. Lietišķā komunikācija.	Spēja sadarboties, ievērojot lietišķās saskarsmes normas.	3. LKI
		Strādāt komandā.			
		Strādāt individuāli.			
		Iesaistīties kopējā uzdevuma veikšanā.			
		Risināt konfliktsituācijas.			
5.8.	Pilnveidot savu profesionālo kvalifikāciju.	Novērtēt savu profesionālās kompetences līmeni.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Profesionālās karjeras izaugsmes plānošana.	Spēja adekvāti novērtēt un mērķtiecīgi pilnveidot savu profesionālo kvalifikāciju.	3. LKI
		Izkopt savu profesionālo kompetenci.			
		Izprast savas profesionālās darbības izaugsmes iespējas.			
		Piedalīties dažādos profesionālās kvalifikācijas pilnveidošanas pasākumos.			

Vispārīga informācija	
Profesijas standarta iesniedzējs	<p>Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība.</p> <p>Profesijas standarta izstrādes darba grupa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sendija Špacs – Daģe – eksperte, Rīgas 1. medicīnas koledža, pedagogs, studiju prakses vadītāja, arodizglītības programmu "Māsas palīgs" un "Aprūpētājs" metodiskās komisijas vadītāja; - Gunta Gumbina – eksperte, Salaspils novada sociālais dienests, vadītāja, Rīgas 1. medicīnas koledža, pedagogs; - Solvita Rudoviča – eksperte, Rīgas sociālais aprūpes centrs "Mežciems", direktore, Rīgas 1. medicīnas koledža, pedagogs; - Aija Garoza – eksperte, Rīgas sociālais aprūpes centrs "Mežciems", aprūpētāja; - Dace Danče – eksperte, Salaspils novada sociālais dienests, sociālā darbiniece; - Līga Bāriņa – moderatore, Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrības priekšsēdētāja vietniece; P. Stradiņa KUS Apvienotā laboratorija, resursu vadītāja; - Gunta Bāriņa – moderatora asistente, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība. <p>Metodiskais atbalsts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tatjana Daņilova – Valsts izglītības satura centrs, projekts "Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai", vecākā eksperte satura izstrādes jautājumos.
Profesijas standarta ekspertu darba grupa	<p>VISC ekspertu darba grupa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aldis Dūdiņš - Labklājības ministrija, Sociālo pakalpojuma departamenta direktora vietnieks; - Linda Romele – LABS, Profesijas standartu un profesionālās kvalifikācijas prasību izstrādes darba grupas vadītāja; - Sendija Špacs-Daģe – eksperts, Rīgas 1. Medicīnas koledža, pedagogs, studiju prakses vadītāja, arodizglītības programmu "Māsas palīgs" un "Aprūpētājs" metodiskās komisijas vadītāja/ iesniedzēja pārstāvis; - Dace Erkena – LKA deleģēts pārstāvis, LU P.Stradiņa medicīnas koledžas Sociālās aprūpes katedras vadītāja, docente; - Ineta Niedra – VSAC "Zemgale", Pakalpojuma nodrošināšanas nodaļas vadītāja; - Inese Paudere – VISC Profesionālās izglītības departamenta Profesionālās izglītības satura nodrošinājuma nodaļas vecākā referente; - Rita Jaurēna – VISC Profesionālās izglītības departamenta Profesionālās izglītības satura nodrošinājuma nodaļas vecākā referente.
Profesijas standarta NEP atzinums	Nav nozares ekspertu padomes
Profesijas standarta saskaņošana PINTSA	10.04.2019
Profesijas standarta iepriekš saskaņotās redakcijas	03.06.2004